

СМАЎЖОЎ ПЕРАМОЖАМ!

Сапраўдным бедствам для саду і агарода з'яўляюцца смаўжы і слімакі. Яны ўсюды, дзе падвышаная вільготнасць, цяпло і маюцца крыніцы харчавання. Селяцца гэтыя шкоднікі нават у скляпах, дзе нахабна псуюць складзеныя на захоўванне агародніну і караняплоды. **Вельмі важна своечасова пачаць барацьбу з няпрошанымі гасцямі, інакш яны могуць так расплазціцца на ўчастку, што пазбавіцца ад іх нашэсця будзе даволі складана.**

Ручны збор

Гэты спосаб досыць працаёмкі. Тым больш што на «палыванне» малюскі выходзяць начамі, а збіраць іх у гэты час сутак нязручна па многіх прычынах. Каб палегчыць працу, загадзя ўвечары побач з градкамі паліваюць участак зямлі і накрываюць яго кавалкам шыферы або дошкай. Смаўжы збіраюцца туды ў вялікай колькасці. Трэба будзе толькі падняць «пастку» і перакласці шкоднікаў у вядро.

Дапамогуць спецыі

Старажылы сцвярджаюць, што дапамагае. Спецыі адпужваюць пражэрлівых малюскаў. Выкарыстоўваць можна: кінзу, размарын, духмяны перац, пяташкі.

Пасткі з прынадай

Трэба ўкапаць у зямлю зрэзаныя пластыкавыя ёмістасці, напоўненыя півам. Толькі варта прасачыць, каб край бутлі быў нараўне з паверхняй зямлі, інакш слімакі і смаўжы проста не змогуць пераадолець бар'ер. Яшчэ майструюць пасткі з пластыкавых ёмістасцяў, усталяваючы дзве дэталі адну ў адну такім чынам, каб уваход быў у выглядзе варонкі. На дно

бутлі кладуць прынаду, напрыклад, расциснутую ягаду або надзёртую моркву. Шкоднікі паўзюць на смачны водар, лёгка пранікаюць унутр, а выбрацца ніяк не могуць.

Любяць смаўжы кукурузную мучку. Але, відаць, спыніцца не могуць і аб'ядаюцца ёю, тут жа гінуць. Калі ў ёмістасць насыпаць гэтую прынаду, паклаўшы пасудзіну на бок, ранняй можна сабраць побач мноства дохлых малюскаў.

Апырскванне раслін

Не варта вельмі актыўна выкарыстоўваць для барацьбы са смаўжамі яды. Гэта можа прынесці шкоду таму, хто будзе ўжываць плады апырсканых раслін у ежу. Таксама хімікаты пранікаюць у глебу, мяняюць яе склад, забіваюць мікраарганізмы і карысных насякомых. Таму лепш выкарыстоўваць натуральныя адпужвальнікі смаўжоў і слімакоў. Такімі з'яўляюцца настоі лаўровага ліста, часнаку, шалфею, чабору, лаванды. Гатуюць іх проста: траву заліваюць вадой на ноч, а ранняй апырскуюць расліны. Выдатным сродам з'яўляецца распушчальная кава. Яе разводзяць вадой і таксама праводзяць апрацоўку. Не любяць шкоднікі і паху аміяку. Дабаўленне ў ваду для апырсквання нашатырнага спірту ў суадносінах 1 да 6 адпудзіць абжораў ад агарода. Акрамя таго, гэты раствор заб'е личынку смаўжоў, якія яны ўжо паспелі адкласці побач са сцёблам раслін.

Сухая мульча

Спосаб прасты, але патрабуе акуртанасці і цяплення. Для таго каб шкоднікі не змаглі падабрацца да раслін, пасля палівы трэба старанна прысypаць вільготную зямлю сухім пілавіннем, дробным жвірам, пяском, драўняным попелам, тытунёвым пылам, саломой. Добры эффект дасягаецца, калі падыходы да крыніц харчавання перакрыць здробленай яечнай шкарлупінай.

Бар'еры паміж градкамі

Прыродная асаблівасць малюска ў тым, што перасоўваецца ён перапаўзаючы па паверхні на пузе. А яно ў гэтай істоты даволі далікатнае. Можна засцерагчы градкі невысокім, але вострым бар'ерам з металічных або

пластыкавых пласцін, кавалкі толі, дошак. Дастаткова, каб ён узвышаўся над паверхняй зямлі ўсяго на 2—5 см.

Некаторыя разразаюць пластыкавыя бутэлькі ўздоўж і выкладваюць іх на сцэжку. Можна нават для пэўнасці наліць у іх вады. Смаўжы пераадолець такую перашкоду будзе немагчыма.

Жабы-памочнікі

Яны знішчаюць на ўчастку не толькі смаўжоў, але і шматлікіх шкодных насякомых, іх личынку, вусеніц і нават камароў. Для таго каб пасяліліся такія бясплатныя абаронцы, трэба не толькі прынесці іх на новае месца жыхарства, але і абсталяваць для іх невялікі ставок з прэснай вадой. Дастаткова проста паставіць у зацішным халаднаватым месцы тазік з вадой або ўкапаныя ў зямлю іншы ёмістасці.

Вожык з'есць смаўжоў

Той, хто завядзе на сваім участку парачку гэтых лясных жыхароў, можа спаць начамі спакойна — замест іх са смаўжамі ваяваць будуць маленькія абаронцы ўраджаю. Яны не маюць схільнасці да вегетарыянскай ежы, паколькі з'яўляюцца драпежнікамі. У іх рацыён яблыкі і капуста могуць увайсці толькі ў выпадку самага моцнага голаду.

Ёсць і мінусы ў такога спосабу. Паколькі вожыкі — драпежнікі, яны могуць нанесці ўрон у тым выпадку, калі хтосьці разводзіць свойскую птушку. Кураняты, качаняты, гусяняты могуць стаць іх ахвярай, асабліва ўначы, калі дарослыя птушкі спяць і нічога не бачаць у цемры.

Нашкодзіць вожыкі могуць і пчаларам. Любяць яны насякомых! Таму часам вожыкі залазяць пад вуллі, падскокваюць, удараючыся спінай аб яго дно, чым палюхаюць пчол. А калі насякомыя выпаўзаюць з вулля, драпежнікі спрытна распраўляюцца з імі.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	6.14	20.05	13.51
Віцебск —	6.01	19.57	13.56
Магілёў —	6.04	19.55	13.51
Гомель —	6.04	19.49	13.45
Гродна —	6.30	20.19	13.49
Брэст —	6.33	20.17	13.44

Месяц

Першая квадра 29 жніўня. Месяц у сузор'і Стральца.

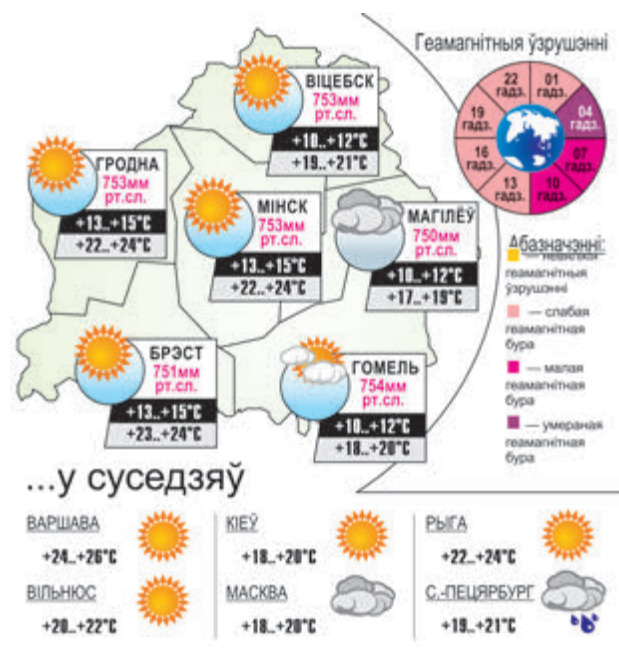
Імяніны

Пр. Ульяны, Аляксея, Купрыяна, Мірона, Паўла, Піліпа. К. Маргарыты, Ружы, Міхала, Фелікса.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

Даты	Падзеі	Людзі
30 жніўня		
1753 год — пры Віленскім універсітэце створана астранамічная абсерваторыя. Гэта адна з самых старых астранамічных абсерваторый у Еўропе. Адным з арганізатараў і першым дырэктарам (1765—1807) быў М. Пачобут-Адлянціцкі. У абсерваторыі ў розны час працавалі П. Славінскі, М. Глушневіч, Я. Гусеў, Я. Саблер і іншыя вучоныя, навуковая і асветніцкая дзейнасць якіх мела вялікае значэнне ў распаўсюджванні ў Беларусі і Літве прыродазнаўчых ведаў. Тут праводзіліся сістэматычныя назіранні планет, астероідаў, камет, зацьменняў Сонца і Месяца. Першая ў Расіі пачала астрафізічныя даследаванні. Вялікае таксама метэаралагічныя назіранні; віленскія астраномы прымалі ўдзел у вызначэнні геаграфічных каардынат населеных пунктаў і ў геадэзічных экспедыцыях на тэрыторыі Віленскай, Гродзенскай, Мінскай і Курляндскай губерняў. Абсерваторыя мела вялікую бібліятэку, у 1838—1846 гадах выдавала свае навуковыя працы. Спыніла дзейнасць пасля пажару ў 1876 годзе.	Сярод твораў: карціны «Пасля дажджу», «Вячэрні звон», «Залатая восень» і інш. Большасць карцін мастака знаходзіцца ў Траццякоўскай галерэі. Памёр у 1900 годзе.	
1860 год — нарадзіўся Ісак Ільіч Левітан, рускі жывапісец-пейзажыст, перасоўнік. Працаваў у Крыме, на Волзе, у Фінляндыі, Італіі, Францыі, Швейцарыі. Майстар камернага, лірычнага пейзажа, так звананага пейзажа на строю. Яго называлі песняром рускай прыроды.	1877 год — французскі вынаходнік-самавучка Эміль Рэйно атрымаў патэнт на сканструяваны ім апарат праксінаскопа. Нараджэнне сусветнай мультыплікацыі.	1890 год — нарадзіўся Лазавой Аляксандр Мікалаевіч, беларускі вучоны, член-карэспандэнт АН Беларусі, прафесар. Апублікаваў больш за 90 навуковых прац, у тым ліку 10 манаграфій. Працы прысвечаны каапераванню сельскай гаспадаркі, спецыялізацыі і ролі кааператыву ў рэканструкцыі сельскай гаспадаркі, даследаванню сацыяльнага складу кааператываў, праблемам эканомікі сельскагаспадарчай працы, жывёлагадоўлі, гандлю. Памёр у 1954 годзе.
	1947 год — нарадзіўся (г. Ветка Гомельскай вобласці) Міхаіл Васілевіч Селькін, беларускі матэматык, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар, заслужаны работнік адукацыі Беларусі. Аўтар навуковых прац па метадах даследавання структурнай тэорыі груп і іншых алгебраічных сістэм з дапамогай тэорыі класаў Шунка і тэорыі фармацый.	1947 год — нарадзіўся (г. Ветка Гомельскай вобласці) Міхаіл Васілевіч Селькін, беларускі матэматык, доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар, заслужаны работнік адукацыі Беларусі. Аўтар навуковых прац па метадах даследавання структурнай тэорыі груп і іншых алгебраічных сістэм з дапамогай тэорыі класаў Шунка і тэорыі фармацый.

Было сказана

Аляксей ПЫСІН, паэт:
 «Трывала тое на паверхні,
 што даспявае ў глыбіні».

УСМІХНЕМСЯ

Хітрыя і падступныя ўрачы пытаюцца дзе баліць, а потым ціснуць туды.

З глыбіні стагоддзяў. Настрадамус тыкае свайго ката пысай у чаравік: — Вось хто? Хто? Хто тут нагадзіць праз паўгадзіны?!

Бабуля паспрачалася з Сёмам, што ён не з'есць 25 пельменяў на тое, што ён прыбярэ ў кватэры.

І вось Сёма даядае 24-ы пельмень, а 25-га ў талерцы няма...

— Хто гэта? — спытала Ларыса.
 — Сур'ёзна? Ты не ведаеш, хто такі Стас Міхайлаў? — здзіўіўся Сяргей.
 — І ведаць не хачу, выключы, калі ласка, гэтую поскудзь або пераклучы на футбол.
 Неўзабаве Сяргей зрабіў прапанову Ларысе. А Стаса Міхайлава, употай ад мужа, яна ездзіла слухаць да мамы.

Казка. Было ў бацькі тры... дык не ж, ён за чацвёртай пабег.

Шаноўную каляжанку **Марыю Уладзіміраўну ГЛАДКУЮ** з вёскі Старое Сяло, што на Міншчыне, шчыра віншую з днём нараджэння, з прыгожай, круглай датай! Зычымы

*На многія леты — здароўя, добра!
 Хай кожны дзень будзе ў свята!
 Хай дом за вярсту абыходзіць бяда,
 А радасці будзе багата!*

Сяброўкі па працы.